

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/228197,Demontaz-sowieckiego-obiektu-propagandowego-w-Plotach.html>
26.02.2026, 23:59

[Następny](#)

[Powrót](#)

Demontaż sowieckiego obiektu propagandowego w Płotach

- Jest nie do zaakceptowania, by w wolnej Polsce, 36 lat po upadku komunizmu, wciąż straszyły relikty sowieckiego panowania. Ten obiekt to nie żaden pomnik, to symbol sowieckiego panowania nad tym terenem - podkreślił podczas briefingu prasowego zastępca prezesa Instytutu Pamięci Narodowej dr hab. Karol Polejowski.

18.08.2025

[Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa](#) [Dekomunizacja](#) [Komunistyczny aparat represji](#) [Komunizm](#) [Polska Rzeczpospolita Ludowa \(PRL\)](#)

18 sierpnia 2025 r. w Płotach (pow. gryficki) został usunięty jeden z ostatnich symboli propagandy komunistycznej na Pomorzu Zachodnim. Decyzja ta była odpowiedzią na społeczne oczekiwania oraz efektem konsekwentnej polityki lokalnych władz samorządowych, dążących do oczyszczenia przestrzeni publicznej z symboliki totalitarnej.

- Nie można mówić, że armia sowiecka przyniosła wolność. Sowietci pokonali Niemców, ale żadnej wolności Polakom nie przynieśli. Zapoczątkowali nowy okres - okres okupacji sowieckiej, później dominacji sowieckiej, tworząc marionetkowe państwo polskie, które znajdowało się pod pełną kontrolą Moskwy

- zaznaczył zastępca prezesa IPN dr hab. Karol Polejowski.

Dr hab. Karol Polejowski przypomniał [apel dr. Karola Nawrockiego, wówczas prezesa IPN, a dziś urzędującego Prezydenta RP, w sprawie dekomunizacji przestrzeni publicznej](#) oraz zaapelował do samorządów znajdujących się na terenie województwa zachodniopomorskiego, które nie podjęły jeszcze decyzji o usuwaniu sowieckich obiektów propagandowych:

- Serdecznie dziękuję burmistrzowi za współpracę, mieszkańcom Płotów za to, że się z tą decyzją zgadzają. Zwracam się też do samorządów na Pomorzu Zachodnim: są takie miejsca, na tej pięknej polskiej ziemi, gdzie tego typu obiekty jeszcze straszą. Odwagi!

W wydarzeniu wzięli udział burmistrz Płotów Szymon Klimko, dyrektor szczecińskiego oddziału IPN Krzysztof Męciński i zastępca dyrektora Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN Joanna Sulej-Piskorz. Obecni byli także przedstawiciele „Solidarności” oraz mieszkańcy miasta Płoty.

Demontaż obiektu, organizowany przez Instytut Pamięci Narodowej, jest realizacją postulatu burmistrza Płotów i Rady Miejskiej. W lipcu 2024 r. burmistrz Płotów zwrócił się do Instytutu o opinię w sprawie rozbiórki upamiętnienia. IPN uznał jego usunięcie za zasadne i w listopadzie 2024 r. podpisał z Gminą Płoty porozumienie, obejmujące nie tylko demontaż, lecz także realizację nowego upamiętnienia.

* * *

Tak zwany „Pomnik polsko-radzieckiego braterstwa broni” upamiętniał wydarzenie, które w

rzeczywistości nigdy nie miało miejsca. Monument poświęcony był Armii Czerwonej, która 5 marca 1945 r., siłami 1 Armii Pancernej Gwardii I Frontu Białoruskiego, zajęła Płoty bez udziału polskich jednostek tzw. ludowego Wojska Polskiego podporządkowanych sowieckiemu dowództwu. Obiekt ten, przez dziesięciolecia obecny w przestrzeni publicznej, był reliktem minionej epoki i stanowił symbol sowieckich wpływów w regionie. Jego usunięcie było istotnym krokiem w procesie dekomunizacji, a także symbolicznym rozliczeniem z przeszłością.

Wymieniony obiekt propagandowy znajdował się przy ul. Dworcowej, na placu przed dworcem PKP i PKS. Według dokumentów przechowywanych w Archiwum Akt Nowych pierwszy monument Armii Czerwonej wzniesiono w tym miejscu w 1955 r. z inicjatywy władz kolejowych. Była to ceglana, otynkowana konstrukcja w kształcie stożka, o wysokości ok. 3 m, z przymocowaną czerwoną gwiazdą.

„Pomnik polsko-radzieckiego braterstwa broni” powstał w 1977 r., z okazji 700-lecia nadania Płotom praw miejskich. Fundatorami były ówczesne władze wojewódzkie, przy wsparciu finansowym gminy. Należał do grupy podobnych upamiętnień stawianych na szlaku bojowym II Armii Wojska Polskiego, związanych z ofensywą w 1945 r. w kierunku Berlina. Był poświęcony także wkroczeniu do Płotów 5 marca 1945 r. 1. Armii Pancernej Gwardii 1. Frontu Białoruskiego. Rzeźba przedstawiała żołnierza niosącego na ramieniu rannego towarzysza, trzymającego w dłoni granat. Napis na postumencie brzmiał: „Z regionu Płot w dniu 10 marca 1945 r. oddziały 4 Dywizji Piechoty im. Jana Kilińskiego 1 Armii Wojska Polskiego we współdziałaniu z Armią Radziecką rozpoczęły działania bojowe w kierunku Golczewa”.

Po zajęciu Płotów w 1945 r. miasto przejęła administracja polska, co zapoczątkowało napływ polskich osadników oraz wysiedlanie dotychczasowych mieszkańców do Niemiec. Zniszczenia spowodowane działaniami wojennymi były stosunkowo niewielkie i wynosiły ok. 22% infrastruktury miasta. Jednak do 1946 r. wzrosły one do ok. 40%, głównie wskutek grabieży i dewastacji dokonywanych przez szabrowników oraz przemieszczających się oddziały Armii Czerwonej, które wywoziły z miasta wszystko co miało jakąkolwiek wartość.

Na terenie Polski wciąż pozostają obiekty propagandowe fałszujące najnowszą historię Polski. Instytut Pamięci Narodowej prowadzi działania, wynikające z Ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego, mające na celu usunięcie z przestrzeni publicznej tego typu obiektów, propagujących zbrodniczy system komunistyczny.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Ploty

Szczecin

Dekomunizacja, komunizm, PRL

Briefing